

ξίμου [1, 19] αναφερόμενον, ὅτι τὸν Πόπλιον Τουρούνιον, ἄνδρα συγκλητικόν, ἀπέκτεινεν ὁ Σεβαστὸς, ὡς ἱεροσύλως τὸ τοῦ Ἀσκληπιδίου ἄλσος δεινδροτομήσαντα εἰς κατασκευὴν νηῶν, πῶς ἂν τις συμβιδάσῃ τῇ ὑπ' αὐτοῦ τούτου ἀποστερήσει τῆς Ἀγαθουμένης Ἀφροδίτης; (6). Ὁ αὐτὸς ἄρα τῇ ἐσχάτῃ τιμωρίᾳ τὴν ἱεροσυλίαν ἐκδικῶν, ὁ αὐτὸς πάλιν καὶ ἱεροσυλῶν; Ἀεικὲς τοῦτο νῆ Δία γε. Εὐεργεσίαν τοίνυν ἔγωγε λέγω τὴν μεγαλοδωρίαν ταύτην τοῦ Σεβαστοῦ.

Ἄλλ' ἐστὶ καὶ ἄλλο τι, κατ' ἐμὲ, ὅπερ τοὺς Κώους διέθηκεν εὐγνωμόνως πρὸς τὸν Σεβαστὸν ἔχειν. Κώων ἐτυράννησε Νικίας ἀνὴρ τῶν αὐτοχθόνων, σύγχρονος αὐτῷ τε τῷ Σεβαστῷ καὶ τῷ γεωγράφῳ Στράβωνι γενόμενος, ὃς ἔσχεν ἀντιπολιτευόμενον Θεόμνηστον τὸν ὀνομαστὸν ψάλτην, Κῶον καὶ τοῦτον (7). Τοῦ τυράννου οὖν τούτου τὴν κατάλυσιν διὰ τοῦ Σε-

(6) Ἐσφαλμένος φαίνεται ὁ χρόνος, καθ' ὃν ὁ φίλος τίθει τὸ γεγονός τοῦτο, ἦτοι τὸ 50 πρὸ τῆς σωτηρίου ἐποχῆς τοῦτο μὲν γὰρ ἐστὶ τὸ ἄ της Ἰουλίου Καίσαρος αὐταρχίας· ἢ δὲ τοῦ Σεβαστοῦ μοναρχίας ἤρξατο μὲν τῇ 34 π. χ., τέλος δ' ἔσχε τῇ 13 μ. χ.

(7) Στρ. ΙΔ'. β', §. 19. Εἰ δ' ὁ Θεόμνηστος οὗτός ἐστιν ὁ αὐτός τῷ παρὰ Πλουτάρχῳ [Βροῦτ. κδ'] μνημονευομένῳ ἀκαδημαίῳ, ἄλλοι σκοπεῖτωσαν. Τὸν γε μὴν τύραννον ἐσφαλμένως, ἢ κρίνουσι τῶν ἐκδοτῶν τινες, Νίκιππον ὀνομάζει ὁ Αἰλιανός· διὸ καὶ παραινῶσι γράψαι Νικίαν. Ἔστι δὲ τὸ παρ' Αἰλιανοῦ ἱστορούμενον τοῦτο: «Λέγουσι Κώων παῖδες ἐν Κῷ τεκεῖν, ἐν τινι ποιμνῇ Νικίππου τοῦ τυράννου, οἷν τεκεῖν δὲ οὐκ ἄρνα, ἀλλὰ λέοντα. Καὶ οὖν τὸ σημεῖον τοῦτο τῷ Νικίππῳ τὴν τυραννίδα τὴν μέλλουσαν αὐτῷ μαντεύσασθαι, ἰδιώτῃ ἐτι ὄντι» [Ποικ. ἱστορ. Α'. κθ']. Ἡμαρτημένη δὲ πάντως ἐστὶν ἡ παρ' Αἰλιανῷ γραφὴ τοῦ ὀνόματος, οὐ μόνον ὅτι ἀξιοπιστότερος δοκεῖ ὁ τῷ τυράννῳ συγχρονήσας γεωγράφος, ἀλλὰ καὶ διότι τὸ αὐτὸ ὄνομα μετὰ προτομῆς φέρεται ἐν νομίσματι χαλκῷ, τοῦ τυράννου ἀναμνηρίστως, ὃ εἶχον ἐγὼ ἐν τῇ νήσῳ εὐρών· προσήνεγκα δ' αὐτὸ τῷ παρὰ τῆς γαλλικῆς κυβερνήσεως ἐν ἔτει 1844 εἰς Πάτμον ἀποσταλέντι χάριν ἐπιστημονικῆς ἐρεῦνης ὁμογενεῖ Μηνῆ Μινωῖδῃ, ὅπερ ἴσως ἀπόκειται νῦν ἐν τῷ νομισματικῷ τῶν Παρισίων μουσεῖῳ.

βαστοῦ γενέσθαι ὑπολαμβάνω, τῶν Κώων ἐπὶ τούτῳ πρεσβευσαμένων πρὸς αὐτόν. Οὕτως οὖν τῆς ἐλευθερίας τυχόντες, νέαν ἐπὶ τούτῳ ἐνομοθέτησαν ἑορτὴν, τὰ Ἐλευθέρια τὰ καὶ Καισάρεια (στίχ. 19—20) προσονομαζόμενα, εἰς μνήμην μὲν τοῦ πράγματος, ἐνδειξιν δὲ αἰδίου πρὸς τὸν Καίσαρα εὐγνωμοσύνης. Ἀλλὰ ταῦτα μὲν εἰκοτολογίαί εἰσὶν, ὡς ἔφθην εἰπὼν, τοῦ βεβαίου οὕτω δυσθηράτου τυγχάνοντος ἐν τῷ τοῦ παρελθόντος παχυλῷ ζόφῳ. Παρατηρητέα δ' ἐστὶν ἡ ἐν ταῖς λέξεσι Καισάρεια, τρίς, καὶ Στρατογίγεια, δις ἀπαντῶσα γραφὴ τοῦ Η ἀντὶ τῆς διφθόγγου ΕΙ (στίχ. 8, 13, 17, 20, 24). Ἔστω δὲ καὶ τοῦτο ἐκ τῶν μυρίων παραδειγμάτων τῆς ὁμοιοφθόγου ἐκφωνήσεως ἑκατέρου, τῶν μαρτυρούντων τὸ γνήσιον τῆς εἰς ἡμᾶς ἄνωθεν ἐκ διαδοχῆς κατελθούσης προφορᾶς τῆς πατρίου γλώσσης. Ἄλλ' οἱ περὶ τὸν Ἑρασμον καινοτόμοι τῆς ἁλλοθρόου καὶ ἐκμελοῦς προφορᾶς τῆς τῶν γλωσσῶν ἡδίστης, Κρονικαῖς γλώμαις λημῶντες τὰς φρένας, κατὰ τὸν κωμικὸν εἰπεῖν, οὐκ ἀποδέχονται ταῦτα, μαρτύρια ἀπὸ τῶν Περικλέους χρόνων ἀπαιτοῦντες. Καὶ ὅμως οἱ ταῦτα ἐγχαράξαντες ἦσαν πολλῷ τῷ χρόνῳ τοῦ Περικλέους πλησιέστεροι ἢ ὁ δισχιλίους ὅλους ἐνιαυτοὺς τῆς ἐποχῆς ἐκείνου ἀφιστάμενος σοφὸς τῆς Ῥοτερδάμης, ὃ τὸ κοινῇ φερόμενον παροιμιῶδες: «Ἐλα πάππε μου γὰ σοῦ δείξω τὰ ρονικά σου» εἰς ἑαυτὸν προσφυῶς ἐφαρμόσας.

Στ. 9.) Νέα μοι δοκεῖ καὶ ἡ ἑορτὴ τὰ Ῥωμαῖα, ἀπὸ τῆς Ῥώμης ὡς θεότητος νοουμένης, ἧς ἱερὸν ἦν, ὥσπερ εἰκὸς, ἐν τῇ μητροπόλει τῆς νήσου, ὡς ὑπῆρχε τοιοῦτον καὶ τῇ Ἀθήνῃσιν ἀκροπόλει. Ἡ δ' αὐτὴ ἤγετο καὶ ἐν Ῥόδῳ, ὡς δηλοῦται ἐν ἐπιγραφῇ Ῥοδιακῇ ὑπὸ Ῥοσσίου δημοσιευθείσῃ· Ῥωμαῖα γὰρ ἀναγνωστέον οἶμαι κακεῖ τὰ: Τριετηρίς Ῥωμαῖα, καὶ: Ῥωμαῖα τριετηρίς (στίχ. 16, 21, 28), ὡς ἔγραψεν ὁ σοφὸς ἀνὴρ, ὡς ἐπίθετον τοῦ τριετηρὸς ἐκλαβὼν τὸ Ῥωμαῖα, ὅπερ ἀ-

κατάληπτον ἀποβαίνει οὕτως ἀναγινωσκόμενον. Βεβιασμένη δ' ἐστὶ καὶ ὁλως ἄτοπος καὶ ἡ ἐν στίχῳ 7 ὑπ' αὐτοῦ γονομένη ἀναπλήρωσις: (Τριετηρίς 'Ρωμαία, διότι τὸ τῆς ἐπιγραφῆς ὁμοιότυπον ἐνὸς μόνου γράμματος, τοῦ Ρ, λώβην δεικνύει, ἦτοι 'Ρωμαία, ἄνευ τοῦ τριετηρίδος τοῦτο δὲ κεῖται ἐν τοῖς σημειωθείσι στίχοις ἐλλειπτικῶς τοῦ ἑορτῆ, ὅλον: 'Ρωμαία, τριετηρίς [ἑορτῆ], τουτέστι κατὰ τριετηρίδα ἀγομένη, ὡς ἔχει καὶ ἐν στίχῳ 21, ἐνθα καὶ ἑτέρα συγκαταλέλεκται ἑορτῆ, τὰ Διπαράμια, ὅλον: 'Ρωμαία, τριετηρίς. Δι[παράμια].

Στίχ. 11.) Πόλις ἦν τῆς Καρίας ἡ Στρατονίκεια, οὕτω κληθεῖσα ἀπὸ Στρατονίκης τῆς Ἀντιόχου τοῦ Σωτῆρος γυναικὸς, κατὰ τὸν συγγραφέα τῶν Ἑθνικῶν, ὑπὸ Μακεδόνων δὲ κατοικουμένη, καὶ κατασκευαῖς πολυτελέσιν ὑπὸ τῶν βασιλέων (τῆς Συρίας;) κοσμηθεῖσα, κατὰ τὸν γεωγράφον. Τανῦν δ' ἐστὶ σωρὸς ἐρειπίων, Ἑσκι-χισσάρ τουρκοβαρβάρως καλουμένη. Ἐν οὖν Λαγίνοις τῆς τῶν Στρατονικέων χώρας ἱερὸν ἦν τῆς Ἑκάτης ἐπιφανέστατον, πανηγύρεις μεγάλας συνάγον κατ' ἐνιαυτὸν, ὁπότε ἤγοντο πάντως τὰ ἐνταῦθα μνημονευόμενα Ἑκατήσια. Ἐτετίμητο δὲ ποτε ἡ Στρατονίκεια καὶ θρόνῳ ἐπισκόπου ὑπὸ τὸν Σταυρουπόλεως μητροπολίτην.

Στίχ. 13.) Τὰ Θεογάμια, ὅσα γ' ἐμὲ εἰδέναι, μόνον παρὰ τοῖς Σικελιώταις Ἑλλησιν ἐωρπαζόντο εἰς τιμὴν τῶν μετὰ τοῦ Πλούτωνος γάμων τῆς Περσεφόνης. Ἐκ ταύτης μέντοι τῆς ἐπιγραφῆς μανθάνομεν ὅτι καὶ ἐν Νύσῃ τῇ Καρικῇ ἤγαστο ἡ αὐτὴ ἑορτῆ. Καλεῖται δὲ σήμερον ἡ Νύσα τουρκοβαρβάρως Σουλτάν-χισσάρ, ὑπ' ὀλίγων Ὀθωμανῶν κατοικουμένη. Ἦν δὲ καὶ αὕτη ἐπισκοπὴ ὑπὸ τὸν Ἐφέσου μητροπολίτην.

Στίχ. 14.) Ἀπόλλωνος Κλαρίου ἱερὸν καὶ μαντεῖον παλαιότατον ἦν ἐν τῷ πρὸ τῆς Ἰωνικῆς πόλεως Κολοφῶνος ἄλσει, ἐνθα ὁ Κάλχας μάντις, κατὰ τὴν ἐκ Τροίας

ἐπάνοδον πεζῇ ἀφικόμενος μετ' Ἀμφιλόχου τοῦ Ἀμφιαράου, καὶ κρείττανι ἑαυτοῦ μάντις περιτυχὼν, Μόψῳ τῷ Μαντοῦς τῆς Τειρεσίου θυγατρὸς, διὰ λύπην ἀποθανεῖν λέγεται. Ἡ δ' ἐνταῦθα μνημονευομένη ἑορτῆ, τὰ Κλάρια, ἄγνωστός μοι ἐστὶν ἀλλαχόθεν. Ἐτετίμητο δὲ καὶ ἡ Κολοφῶν θρόνῳ ἐπισκόπου ὑπὸ τὸν Ἐφέσου μητροπολίτην. Ἐρειπίων δ' ἐστὶ σωρὸς τανῦν.

Στίχ. 15 — 16.) Καίναφανῆς δοκεῖ καὶ ἡ ἑορτῆ Ἀρχηγέσια. Ἀρχηγέται ἐλέγοντο ὑπὸ τῶν Λακεδαιμονίων οἱ δύο βασιλεῖς αὐτῶν. Ἀρχηγέται καὶ οἱ προπάτορες ἦτοι γενάρχαι, ὡς καλεῖ ὁ Οἰδίπους Λαῖον τὸν ἑαυτοῦ πατέρα: «οἱ ἀνὴρ ἀρχηγέτης» (8)· οὕτω καὶ οἱ Ἀθηναῖοι τὸν Ἡρακλῆ ἀρχηγέτην εἶπον τῶν Λακεδαιμονίων (9). Ἰδιαίτερον δὲ ἀρχηγέται ἐκαλοῦντο οἱ τῶν ἀποικιῶν ἡγεμόνες, οἵτινες πολὺ λάκις οὐχ ἑαυτοῖς, ἀλλὰ τοῖς πατρώοις θεοῖς ἐπεγράφοντο τὴν ἀποικίαν. Οὕτως ἐν παραδείγματι, οἱ ἀπὸ τῆς νήσου Νάξου μετὰ Θεοκλέους καὶ Χαλκιδέων τὴν ἐν Σικελίᾳ Νάξον κτίσαντες, καθ' Ἑλλάνικον (10), Ἀπόλλωνι τὴν ἀποικίαν ἐπεγράψαντο, περὶ ἧς καὶ ὁ Ἀππιανὸς ταῦτα λέγει: «Ὁ δὲ Ἀρχηγέτης Ἀπόλλωνος ἀγαλμάτιόν ἐστιν, ὃ πρῶτον ἐστήσαντο Νάξιωι οἱ εἰς Σικελίαν ἀποχρισμένοι» (11). Τοῦτ' αὐτὸ καὶ Βάττος ἐποίησεν ὁ Θηραῖος, ὁ τὴν Κυρήνην τῆς Λιβύης οἰκίσας, ὡς ἐστὶ μαθεῖν ἀπὸ τοῦ Πινδαρικοῦ: «Ἀρ-

(8) Σοφ. Οἰδ. τύρ. 751.

(9) Ξενοφ. Ἑλλ. γ' γ'. 6.

(10) Παρὰ Στεφ. Βυζ. λέξ. Χαλκίς. Ἐν ἰδίᾳ δὲ διατριβῇ ποιήσομαι πλατύτερον περὶ τῆς ἀποικίας ταύτης λόγον, ὡς καὶ περὶ τῆς ὅλης ἰδιογνώμονας καὶ εἰς οὐδὲν δεῖον ὑπὸ τοῦ συμφῶς Κλουθερίου γενομένης διορθώσεως, ἢ μᾶλλον διαστροφῆς τοῦ Ἑλλανικεῖου χωρίου, ἣν ἀπορον ἀληθῶς πῶς καὶ ἡ τῶν Μυλλέρων (Καρύλου καὶ Θεωδώρου) εὐκλεῆς συναρτίς οὕτως ἀταλαιπώρως ὡς ὀρθῶς ἔχουσιν ἀπεδέξαντο ἐν τοῖς ὑπ' αὐτῶν ἐκδοθείσι Λευψάνοις Ἑλλήνων ἱστορικῶν (Fragm. Hist. Graec. tom. I, pag. 51. Paris. 1844.)

(11) Ῥωμ. ἐμφυλ. Ε. ρθ'. — Πρὸς. καὶ Θεουκ. γ' γ'.

χηγέτας 'Απόλλων» (12), ἐνθα ὁ σχολιαστὴς ἐρμηνεύει: «ὁ τῆς ἀποικίας ἀρχηγέτης». Οὕτω καὶ οἱ 'Αθηναῖοι 'Αρχηγέτιδα αὐτῶν ἐκάλουν τὴν 'Αθηνᾶν. Ὁ δ' 'Ησύχιος: «'Αρχηγέται, ἥρωες ἐπώνυμοι τῶν φυλῶν, ἢ θεοὶ ἐν 'Αθήναις».

'Αλλ' εἰ μὲν εἰς θεότητά τινα ἀνεφέροντο τὰ τῶν 'Αλικαρνασσεῶν 'Αρχηγέσια, τὰ καὶ ἐν στίχῳ 18 μνημονευόμενα, ἀδελφον τοῦτο· ἢ γε μὴν πόλις ἐστὶ Τροϊζηνίων ἀποικος, 'Ανθου τῆς ἀποικίας ἡ γησαμένου· ἔθεν καὶ διττῆς ἔτυχον προσηγορίας οἱ 'Αλικαρνασσεῖς παρὰ ποιηταῖς, 'Ανθεῖσαι ἀπὸ τοῦ οἰκιστοῦ λεγόμενοι. 'Αρχηγέσια ἄρα ἢ εἰς τιμὴν τοῦ τῆς ἀποικίας ἀρχηγέτου παρ' ἐκάστοις ἐορτή. Τοῖς γὰρ τῶν ἀποικιῶν ἀρχηγέταις μετὰ θάνατον τιμαὶ ὡς ἥρωσιν ἀπενέμεντο. Καλεῖται δὲ σήμερον ἡ 'Αλικαρνασσὸς ὑπὸ τε τῶν ἐγγχωρίων καὶ τῶν περιόικων 'Ελλήνων Πειτρούμι[ο]ν, ἐπικρατήσαντος τοῦ ὀνόματος ἀπὸ τῆς τῶν 'Ιωαννιτῶν ἱπποτῶν ἐποχῆς. Οὗτοι γὰρ ἐν ἔτει 1400 τὰ τῆς ἀρχαίας ἀκροπόλεως τεῖχην ἀνοικοδομήσαντες ἀπὸ τῶν τότε σωζομένων ἐτι λειψάνων τοῦ Μαυσωλείου, ἀνέθεντο αὐτὴν εἰς τὴν προστασίαν τοῦ 'Αγίου Πέτρου. Μπουδρούμι δ' ὀνομάζουσιν αὐτὴν οἱ 'Οθωμανοὶ μικρῷ τοῦνομα παραφθείραντες. 'Αλλ' ἤδη πάλιν ἐκ φιλοτιμίας τῶν ἐνοικούντων 'Ελλήνων ἀναλαμβάνει τὸ ἀρχαῖον κλεινὸν ὄνομα. Οὗτοι δ' εἰσὶ τὸ πλεῖστον Κύπριοι τὸ γένος, πρὸ μιᾶς καὶ ἡμισείας σχεδὸν ἑκατονταετηρίδος ἀποικίσαντες εἰς αὐτήν. Εἶχε δὲ ποτε καὶ αὐτὴ ἴδιον ἐπίσκοπον ὑπὸ τὸν Σταυρουπόλεως μητροπολίτην. Παρατηρητέον δ' ἐνταῦθα, ὅτι τὸ ἐν τῇ λέξει 'Αλικαρνασσῶι προσγραφόμενον I (ὅπως ἔχει καὶ κατωτέρω ἐν στίχῳ 19 καὶ 24, καὶ Μύνδοι, στίχ. 23), ἐν ἄλλαις δοτικαῖς παρέλιπεν ὁ τὴν ἐπιγραφὴν ἐγχαράξας (ἴδε στίχ. 12, 13, 17)· τῆς δὲ τοιαύτης παραλείψεως τὸ ἔθος ἀπ' αὐτῶν ἤδη τῶν τῆς ἐπιγρα-

φῆς χρόνων ἤρξατο κρατεῖν, ὡς ὁ συγχρονῶν Στράβων φησί: «Πολλοὶ γὰρ χωρὶς τοῦ ἰ γράφουσι τὰς δοτικὰς, ἐκβάλλουσί τε τὸ ἔθος, [ὡς] φυσικὴν αἰτίαν οὐκ ἔχον». 'Ενὶ δὲ μόνον Σ γέγραπται· ἡ αὐτὴ λέξις ἐν στίχῳ 24, ἐξ ἀβλεψίας ἴσως τοῦ γλύπτου, διότι οἱ τελευταῖοι δύο στίχοι φαίνονται ἄλλης χειρὸς χάραγμα.

Στίχ. 23.) Τοῖς εὐστοχωτέρου νοῦ εὐμοιρήσαςι παρίημι τὴν ἀναπλήρωσιν τῶν ἐν τῇ λέξει... ΛΩΝΙΕΙΑ λελωδημένων τριῶν γραμμάτων, ὧν μόνον τοῦ τελευταίου ἶχνος, τουτέστι τὸ δεξιὸν σκέλος τοῦ Λ ἴσως ἢ Λ, ἀπολέλειπται· οὕτω δὲ γνωσθήσεται καὶ ἄλλης νέας τῶν Μυνδίων ἐορτῆς τὸ ὄνομα. Ἡ δὲ Μύνδος ἦν τῆς Καρίας πόλις παράλιος, ἧς ἡ ἀκρόπολις ἐπὶ πέτρας κειμένη, μέσον τοῦ λιμένος προηκούσας δεξιᾷ τῷ εἰσπλέοντι, ἐσώζετο κατὰ μέγαν μέρος τῷ 1844 ἔτει, ὅτε ὑπὸ πνεύματος βιαίου κατήχθην ἐγὼ εἰς τὸν τόπον. Ἐκεῖ δὲ τὰ τῆς πόλεως ἐρείπια θεωρῶν ἀνεμνήσθην ἐκεῖνο δὴ τὸ τοῦ Κυνικοῦ Διογένους ἐπίχαρι σκῶμμα, ὅς: «Εἰς Μύνδον ἐλθὼν, καὶ θεασάμενος μεγάλας τὰς πόλεις, μικρὰν δὲ τὴν πόλιν, 'Ανδρες Μύνδοι, ἔφη, κλείσατε τὰς πόλεις μὴ ἡ πόλις ὑμῶν ἐξέλθῃ». Ἐτετίμητο δὲ καὶ ὁρῶν ἐπισκόπου ὑπὸ τὴν Σταυρουπόλεως μητροπολίτην. Καλεῖται δὲ σήμερον ἡ Μύνδος τουρκοβαρβάρως Γκλουμουσλὸν (= 'Αργυροῦν, ἢ μᾶλλον 'Αργυρεῖον, ὡς ἀπὸ τῶν ἐν τῇ περιχώρῳ ποτὲ ὑπαρχόντων ἀργυρείων μετάλλων, καθὰ οἱ ἐγγχωριοὶ 'Οθωμανοὶ διηγοῦνται), οὐχ ὡς τινες τῶν καθ' ἡμᾶς λογίων ἀνδρῶν γράφουσι: Μεντεσὲ, παρενεχθέντες, ὡς ἔοικεν, ὑπὸ τοῦ ἡμετέρου γεωγράφου Μελετίου· Μέντες γὰρ καλεῖται ὑπὸ τῶν 'Οθωμανῶν τὸ τῆς Καρίας θέμα, ὅπερ καὶ Μέντες-σαντζαγὶ διὰ τοῦτο λέγεται, ἀπὸ Μέντες τοῦ κατὰ τὴν II' ἑκατονταετηρίδα καθυποτάξαντος τὴν χώραν 'Οθωμανοῦ ἀρχηγοῦ.

Στίχ. 25.) Τρία ἐκ τῆς τοῦ στίχου ἀρχῆς ἐξήλειπται γράμματα, ὡς ὁ χωρὶς

δεικνύει, τοῦ δεξιοῦ μόνον σκέλους ἀπολειφθέντος ἐκ τοῦ τρίτου, δηλονότι τοῦ Α. Ἀμφιταλαντευόμενος δὲ, πότερον, διὰ τοῦ Ὑλλος ἀμεινον εἶη ἀναπληρῶσαι τὸ χάσμα, ἢ διὰ τοῦ Ζώλλος, προὔτίμησα τοῦτο, ἅτε δὴ συνηθέστερον καὶ ἐν ἄλλῃ Κωακῇ ἐπιγραφῇ ἀπαντῶν. Εἰ δὲ φαίνεται πλεονάζον τὸ Ι, ἀλλὰ τοῦτο, μεταξὺ κείμενον τοῦ Ω καὶ Α, ἀνεπαίσθητον κατέχει χώρον. Οὗτος οὖν ὁ Ζώλλος φαίνεται ἐπιστατήσας τῆς τοῦ ἀνδριάντος τοῦ ἀθλητοῦ ἀναθέσεως.

Ἐκ Πάτρου Ἰουνίου φθίνοντος 1874.

Ι. Σακελίων.

Η ΝΕΑ ΕΝ ΛΟΝΔΙΝΩ ΝΕΚΡΟΠΟΛΙΣ.

Ἀναγνόντες ἐν τινι περιοδικῷ συγγράμματι τῆς Ἑσπερίας πραγματείαν τινα περὶ τῆς νέας τοῦ Λονδίνου νεκροπόλεως, μεγάλως ἐλυπήθημεν εὐρόντες τὴν ἐκτέλεσιν τῆς τοιαύτης παρ' ἡμῖν ἐπιχειρήσεως κατὰ πλεῖστα ὅσα ὑποδεεστέραν ἐκείνης. Σκοποῦμεν δ' ἐν ὀλίγοις νὰ διαλάβωμεν τὰ κυριώτερα περὶ τοῦ νεκροταφείου τοῦ Λονδίνου, ὅπως παραβαλόντες αὐτὰ πρὸς τὰ τοῦ ἡμετέρου, ἴδωμεν τὰς ὑπαρχούσας μεγίστας διαφοράς.

Ἐν Λονδίνῳ συνεστήθη ὑπὸ διαφόρων ἐπιστημόνων καὶ ἐμπόρων ἐταιρία, προτιθεμένη τὴν ἀναδιοργάνωσιν καὶ κατασκευὴν νεκροταφείου ἐκτὸς τοῦ Λονδίνου, τοῦ παλαιοῦ κειμένου ἐντὸς τῆς πόλεως καὶ γέμοντος βορβόρου. Οἱ ἐπὶ τούτῳ συνεταιρισθέντες ἄνδρες γινώσκοντες καλῶς τὴν σπουδαιότητα τῆς ἐπιχειρήσεως, ἥς τὴν ἐκτέλεσιν ἀνέλαβον καὶ τὰς προλήψεις τοῦ Ἀγγλικοῦ Λαοῦ καθ' ὧν ἔμελλεν νὰ παλαίσωσι, προσεπάθησαν νὰ ἐκλέξωσι θέσιν κατάλληλον, ἔχουσαν ἅπαντα τ' ἀπαιτούμενα προσόντα εἰς νεκροπολιν

μεγαλουπόλεως, οἷα τὸ Λονδίνον· δηλ. νὰ ἐπιτύχωσιν ἔκτασιν μεγάλην ἀρκοῦσαν ἐπὶ πολὺ εἰς τὰς ἀνάγκας τῆς πρωτεύουσας, τοποθεσίαν ὡραίαν ἔχουσαν ὀρίζοντα εὐρὺν καὶ ἀέρα καθαρὸν, μὴ ἀπέχουσαν δὲ πολὺ τοῦ Λονδίνου ὅπως εὐκόλως δύνανται νὰ προσέρχωνται, καὶ εἰς μέρος ἀπομονωμένον μακρὰν οἰκημάτων. Τοιαύτην θέσιν ἔχουσαν ἅπαντα τὰ μνησθέντα προσόντα ἐπέτυχον τὰς παρὰ τὴν *Survey* κειμένας ἀπεράντους γαίας, ὑφ' ἐλωδῶν μυρίων κατειλημμένας καὶ ἀποτελούμενας ἐκ λόφων καταφύτων. Ἰδωμεν λοιπὸν κατὰ πόσον τὸ ἡμέτερον νεκροταφεῖον εὐμοιρεῖ τῶν τοιούτων προσόντων. Ἡ ἔκτασις τοῦ ἡμετέρου νεκροταφείου φαίνεται μοι, ἀρκοῦσα πρὸς τὴν Σμύρνην, ἡ θέσις ὅμως αὐτοῦ οὐ μόνον οὐδὲν τὸ ὠραῖον ἔχει κειμένα εἰς χαμηλὸν μέρος, ἀλλ' εἶνε καὶ ἀκατάλληλος, διότι μετ' οὐ πολὺ θέλει περιστοιχισθῇ οἰκημάτων, μὴ ἐκπληροῦν οὕτω τὸ σπουδαιότερον αἷτιον δι' ὃ τὰ νεκροταφεῖα γίνονται ἐκτὸς τῆς πόλεως. Καὶ ἡ γειτνίασις δὲ τῆς θαλάσσης καὶ κατὰ συνέπειαν τὸ ἀλατῶδες τοῦ ἐδάφους ὑφ' ὃ θάπτονται τὰ σώματα, δύναται νὰ κωλύῃ καὶ παρατείνῃ τὴν σήψιν καὶ διάλυσιν αὐτῶν.

Ἡ ἐταιρία τοῦ Λονδίνου κατεσκεύασε ἴδιον σταθμὸν, ὅπως ἐναποτίθενται τὰ φέρετρα μέχρι τῆς ὀρισθείσης παρ' αὐτῆς ἡμέρας διὰ τὴν ταφὴν, καθὼς καὶ ἴδιαν νεκροφόρον ἄμαξαν. Ἡ νεκροφόρος ἄμαξα διήρηται εἰς θήκας, ἐν ἐκάστη δὲ θήκῃ τίθεται ἐν φέρετρον, κλείεται δὲ ἰσχυρῶς διὰ θυρῶν ἐκατέρωθεν.

Ἀξία πλείστων ἐπαίνων εἶνε ἡ τάξις, ἡ εὐπρέπεια καὶ ἡ κοσμιότης, μεθ' ὧν ἐκτελεῖται ἡ ἐναπόθεσις τῶν φερέτρων ἐν τῷ σταθμῷ ἢ ἐν τῇ νεκροφόρῳ ἄμαξῃ, ὥς καὶ ἡ καθαριότης ἡ δι' ὅλου τοῦ καταπτήματος διήκουσα. Εἰς ταῦτα καθὼς καὶ εἰς τὴν εὐτέλειαν τῆς τιμῆς τοῦ ἐνταφιασμοῦ ἐναπόκεινται τὰ αἷτια τῆς ἐπιτυχίας· διότι, ὥς καὶ παρ' ἡμῖν, ἐπρόκειτο ν' ἀφαιρέσωσι τὴν παρὰ τῷ ἀγγλικῷ λαῷ

υπάρχουσαν πρόληψιν, καθ' ἣν δὲν ἠνείχτο τὴν ἐκτὸς τῆς πόλεως ταφὴν τῶν οἰκείων, νομίζων αὐτὸ ἀπρεπὲς καὶ ἐξευτελιστικόν.

Ἡ ἐταιρία ὥρισε τὴν τιμὴν τοῦ ἐνταφιασμοῦ εἰς 1½ σελλίνια, περιλαμβανομένων τῶν ἐξόδων τῆς παραλαβῆς, τῆς μεταφορᾶς, τῆς ταφῆς τῶν νεκρῶν καὶ τῆς συνοδείας δύο προσώπων. Ὁ θέλων ν' ἀγοράσῃ τάφον ιδιόκτητον διὰ τὴν οἰκογένειάν του, ἀντὶ 2 1)2 ἀγγλ. λιρ. πρώτης τάξεως καὶ 1 1)2 δευτέρας δύναται νὰ λάβῃ ἑκτασιν περὶ τοὺς 16 τετραγωνικοὺς πήχεις. Ὅποια τῆς τιμῆς εὐτέλεια παραβαλλομένη πρὸς τὴν ὑπέρογκον ἐνταῦθα τιμὴν.

Ἡ ἐταιρία παρεχώρησε δωρεὰν ἑκτασίν τινα εἰς διαφόρους τοῦ Λονδίνου ἐνορίας διὰ τοὺς ἐνταφιασμοὺς αὐτῆς, μὴ ἀπαιτοῦσα εἰμὴ τὴν εὐτελεῖ ὠρισμένην τιμὴν διὰ τὰς ταφάς.

Ἡ γῆ τῶν πέριξ οὗσα ἐπιτηδεῖα πρὸς κατασκευὴν κεράμων, ἡ ἐταιρία ὠφελήθη αὐτῆς κατασκευάζουσα κεράμους δι' ἰδίαν χρῆσιν, ἀποστέλλουσα πρὸς τοῦτοις καὶ εἰς τὰ δυτικὰ παράλια τῆς Ἀγγλίας, ὅθεν οὐ μικρὰν προσπορίζεται τὴν ὠφέλειαν.

Ἐνταῦθα ὅμως ὅλως ταναντία συμβαίνουσιν ἡ ἐφορία τοῦ νεκροταφείου κατε-

σκεύασε περὶ τὰ 600 μνημεῖα κτιστὰ, ὑποβληθεῖσα οὕτω εἰς ματαίαν ὑπέρογκον δαπάνην, οὐ μόνον οἰκονομικῶς ἀσύμφορον, ἀλλὰ καὶ μέγα προθεῖσα κώλυμα εἰς τὸν καλλωπισμὸν αὐτοῦ δι' ἔργων τέχνης· διότι ἕκαστος εὐρίσκων ἑτοιμον μνημεῖον, δυσκολεύεται νὰ ὑποβληθῇ εἰς τὴν δαπάνην τῆς ἀνεγέρσεως μνημεῖου τινος καλλιτεχνικοῦ. Ὡς εἰ μὴ ἤρκει ὅμως τὸ ἐμπόδιον τοῦτο, ἡ ἐφορία προβάλλει καὶ ἕτερον ἔτι μεγαλειότερον· ὥρισε τὴν τιμὴν τοῦ πρὸς οἰκοδομὴν μνημεῖου ἀπαιτουμένου χώρου δηλ. 12 τετραγ. πήχεις εἰς 20 μέχρι 30 ὀθωμ. Λιρ. ἀναλόγως τῆς θέσεως· τιμὴ ἀληθῶς ὑπέρογκος. Εἶδομεν ἀνωτέρω ὅτι ἀντὶ μόνον 2 1)2 ἀγγλ. Λίρ. παραχωρεῖται μεγαλειτέρα ἑκτασις ἐν τῷ νεκροταφείῳ τοῦ Λονδίνου, ὥς καὶ ἐν τῷ νεκροταφείῳ Ἀθηνῶν ἀντὶ μόνον 80 — 100 δραχμῶν.

Ὅθεν ἂν θέλωσι νὰ ἴδωσι τὸ ἡμέτερον νεκροταφεῖον ἡμέραν τινα πλουτιζόμενον δι' ἔργων τέχνης, πρέπει νὰ ἐλαττώσωσι τὰς τιμὰς τῶν μνημείων, ὅπως παρakinethῶσι πολλοὶ καὶ ἀνεγείρωσι μαυσωλεῖα κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον δαπανηρὰ, ἀναλόγως τῶν δυνάμεων ἐκάστου.

Κ.